

Bóg nie jest tylko teorią

Robert "Litza" Friedrich, gitarzysta, kompozytor, autor tekstów. Gra m.in. z Luxtorpedą, Kazikiem na Żywo, 2Tm2,3 i Arką Noego, której jest pomysłodawcą. Przebój Luxtorpedy „Wilki dwa” od końca czerwca okupuje pierwsze miejsca listy przebojów Trójki. W ubiegłorocznych rankingach „Teraz Rocka” Luxtorpeda zdobyła nagrodę jako zespół roku, debiut roku oraz

płytę roku, przebój roku i teledysk roku. Litza od osiemnastu lat należy do neokatechumenatu, ma siedmioro dzieci. Z okazji rozpoczynającego się Roku Wiary i nadchodzącego Dnia Papieskiego, specjalnie dla „Niecodziennika” dzieli się swoim doświadczeniem relacji z Bogiem oraz tym, kim był dla niego Jan Paweł II.

czytaj na str. 3

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

Bóg nie jest tylko teorią
Robert Friedrich..... str. 3

Bóg przemówił do mnie przez Hindusa
Tomasz Zubilewicz ..... str. 4

Dzień dla rodziny
Sylwia Gawrysiak ..... str. 5

Nagrody Totus ..... str. 6

Znani nie wstydzą się wiary
Przemysław Maksym..... str. 8

Mieć koło siebie kogoś bliskiego
Tomasz Szczepanik ..... str. 9

Wspólnoty katolickie w Warszawie
Agata Kadłubowska ..... str. 10

Sobór watykański II po 50 latach
Ks. Robert Skrzypczak..... str. 12

Inauguracja Roku Wiary

ZBIGNIEW KALISZUK

Dzisiaj w Kościele katolickim rozpoczyna się ogłoszony przez Papieża Benedykta XVI Rok Wiary. Jego rozpoczęcie zbiega się z upamiętnieniem dwóch wydarzeń, które ukształtowały oblicze Kościoła naszych czasów: pięćdziesiątą rocznicą otwarcia Soboru Watykańskiego II i dwudziestą rocznicą ogłoszenia Katechizmu Kościoła Katolickiego.

Ojciec Święty w liście apostolskim „Porta fidei” tłumaczy, że Rok Wiary ma być zaproszeniem do autentycznego i nowego nawrócenia oraz zaangażowania misyjnego na rzecz nowej ewangelizacji. Benedykt XVI pragnie też, aby ten czas zachęcił osoby wierzące do przeżywania wiary w sposób bardziej świadomy, „z odnowionym przekonaniem, z ufnością i nadzieją”.

Dziś wieczorem we wszystkich świątyniach świata, w łączności z Ojcem Świętym celebrowana będzie Msza Święta na otwarcie Roku Wiary. Podczas niej zostanie uroczystie

wniesiona księga Katechizmu Kościoła Katolickiego. Pozostanie ona w świątyniach na widocznym miejscu przez cały czas trwania Roku Wiary, jako jego wymowny znak.

Przez kolejne miesiące Roku Wiary będzie można uczestniczyć także w szeregu innych wydarzeń organizowanych specjalnie z tej okazji. W archidiecezji warszawskiej jedną z najciekawszych inicjatyw będzie poprowadzenie wypowiedzianego podczas Mszy Świętych wyznania wiary krótkimi tekstami, przygotowanymi specjalnie na tę okoliczność. Teksty te będą wpisane w porządek roku liturgicznego i będą nawiązywać do treści danej niedzieli lub uroczystości. „W kolejne niedziele i uroczystości wprowadzenia te będą wyjaśniać poszczególne prawdy wiary katolickiego Credo” – zapowiada metropolita warszawski kardynał Kazimierz Nycz.

Rok wiary zakończy się 24 listopada 2013 roku, w uroczystość Chrystusa Króla.

XII Dzień Papieski

W najbliższą niedzielę po raz dwunasty w Polsce obchodzony będzie Dzień Papieski. W tym roku odbędzie się on pod hasłem „Jan Paweł II – Papież Rodziny”. Uroczystości rozpoczną się już w sobotę – galą, podczas której wręczone zostaną Nagrody TOTUS, przyznawane za promowanie godności człowieka w duchu nauczania Jana Pawła II. Główne obchody będą miały miejsce w niedzielę. Warszawiacy będą mogli uczestniczyć w uroczystej Mszy Świętej, zwiędzać siedzibę Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski, oglądać Papieskie pamiątki, a także wziąć udział w koncercie, podczas którego wystąpią znane rodzinne zespoły, m.in. Pectus, Bracia, a także Paddy Kelly z The Kelly Family. Przez cały dzień będzie trwała też zbiórka pieniędzy na fundusz stypendialny Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”.

Z.K.

O Dniu Papieskim – czytaj na str. 5 i 6
Lista nominowanych do Nagrody TOTUS 2012 – patrz str. 6 i 7

Sobór watykański II po 50 latach

O tym, jak wyglądałby dziś Kościół, gdyby nie Sobór Watykański II, o sporze pomiędzy tradycjonalistami a progresistami oraz o wydobywaniu soborowego przesłania „spod wielkiej warstwy ludzkiego jazgotu” – w 50. rocznicę rozpoczęcia Soboru z ks. Robertem Skrzypczakiem, rozmawia Marta Brzezińska

Marta Brzezińska: Jak wyglądałby dziś Kościół, gdyby nie Sobór Watykański II?

Ks. Robert Skrzypczak: Trudno jest mi to sobie w ogóle wyobrazić. Sobory w Kościele nigdy nie były traktowane jako wydarzenia czysto ludzkie, które można sobie zaplanować, ale jako interwencja Ducha Świętego. Takich „Bożych interwencji” mieliśmy w historii Kościoła 21. Z tego powodu same sobory i wszystko, co się na nich dzieje, są postrzegane jako dar Boga. Decyzje soborowe mają charakter wiążący dla wszystkich chrześcijan. Traktuje się je jako część urzędu nauczycielskiego Kościoła na równi z głosem samego papieża.

Sobór Watykański II z całą pewnością był czymś przewidzianym i potrzebnym. Przede wszystkim ze względu na konieczność dotarcia z przesłaniem chrześcijańskim do współczesnego człowieka, żyjącego w zmieniających się warunkach. Do człowieka, który mówi innym językiem, operuje innymi kategoriami umysłowymi.

Sobór został zwołany także ze względu na pewne przejawy kryzysu wywołanego oświeceniem i rewolucją francuską, później komunizmem, zgorznięciem spowodowanym dwiema wojnami światowymi, zimną wojną, ogromnym kryzysem wiary. Ojcowie soborowi zdawali sobie sprawę, że jeśli Kościół nie znajdzie silnego środka zaradczego w postaci wezwania siebie samego do nawrócenia i powrotu do pierwotnej gorliwości ewangelizacyjnej, to wtedy zaryzykuje odbiciem w sobie ducha epoki, czyli kryzysu i zniechęcenia.

Jakie było tło historyczne Soboru? Czy dało się zaobserwować jakieś znaki czasu, które wskazywałyby na to, że takie wydarzenie nastąpi?

Mówiąc, że Sobór był „przewidziany”, chciałem raczej powiedzieć, że był planowany przez Boga, który jest autorem Kościoła i prowadzi Go naprzód po ścieżkach historii. Od strony ludzkiej był on absolutnym zaskoczeniem. Papież Jan XXIII zadziwił wszystkich, gdy 25 stycznia 1959 roku ogłosił publicznie przed kardynałami pragnienie zwołania soboru dla diecezji rzymskiej oraz nowego soboru powszechnego dla całego Kościoła. To było coś nie do pomyślenia, przede wszystkim dlatego, że sobór zapowiedział papież mający 79 lat. Wiemy, że poprzedni papież – Pius XI, a potem także Pius XII – sondowali możliwość zwołania soboru, ale raczej z myślą, aby zakończyć poprzedni, zwołany w 1869 roku sobór, który został przerwany z powodów politycznych (Risorgimento, zjednoczenie Włoch). Wyobrażano sobie, że być może kiedyś zwołane zostanie zgromadzenie, które dokończy tamten sobór, ale nikt nawet nie myślał, że można się pokusić o tak potężne, wielkie przedsięwzięcie, jakim będzie zwołanie wszystkich biskupów w celu rozeznania sytuacji, w jakiej znalazł się Kościół, i poszukiwania dróg, jakimi Duch Święty chce dalej prowadzić działalność misyjną Kościoła.

Pięćdziesiąt lat, które właśnie mija od Soboru, to okres, po którym można się pokusić o jego ocenę. Jakie dziś widzi Ksiądz owoce Soboru?

Wśród najważniejszych dokonań

Soboru wymienia się przede wszystkim odnowione podejście Kościoła do Pisma Świętego, odkrycie w nim Słowa Bożego, czyli nie tylko samego tekstu literackiego, jaki stanowi Biblia, ale pewnego sposobu, w jaki Bóg mówi do współczesnego człowieka. Słowo Boga jest zawarte w Piśmie Świętym, a jego lektura pozwala nam odkryć, że Bóg używa w stosunku do człowieka języka, jakim jest historia. Jest Bogiem faktu, wydarzeń. Drugim, bardzo ważnym osiągnięciem było ponowne odczytanie teologii Ojców Kościoła, jaką żył Kościół w pierwszym tysiącleciu. To było wydobywanie na nowo pewnego sposobu odczytywania życia Chrystusa. Nie koncentrowano się już tylko na Gołgocie i cierpieniu Chrystusa, ale ponownie odkryto Jego Zmartwychwstanie. Sercem chrześcijaństwa i chrześcijańskiego kerygmatu, sercem Ewangelii jest Dobra Nowina o Zmartwychwstaniu Chrystusa. Śmierć została pokonana!

Pewnie jeszcze długo można wymieniać owoce Soboru, ale najbardziej widocznym z nich jest chyba odnowiona liturgia.

Zamiarem ojców soborowych było przybliżenie liturgii do uczestnika, jej odklerykalizowanie, zniesienie podziału na Kościół hierarchiczny, klerikalny, i Kościół bierny, Kościół świeckich. Kładziono akcent na to, żeby odzyskać aktywne uczestnictwo wiernych w liturgii. Odkrywano, że Ewangelia i misja Jezusa Chrystusa ma wymiar powszechny, to znaczy, że Kościół także dzisiaj czuje się posłany na cały świat, do wszystkich ludzi. Także do wyznawców innych religii, innych duchowości oraz do świata negacji Boga. Oczywiście, te wszystkie owoce, które miały bardzo pozytywne przesłanie, z czasem doprowadziły do pewnych pomyłek. Problemem nie było tu samo przesłanie soborowe, treść podjętych decyzji, ale pewien sposób wprowadzania tych postanowień w życie, czasem nadmierny, neurotyczny. Przesłanie Soboru zostało niestety pomieszane z myśleniem niechrześcijańskim, marksistowskim, zwłaszcza z falą rewolucji obyczajowej 1968 roku. To w wielu miejscach dało efekt odwrotny do oczekiwanego, czasem nawet opłakany.

Czyli to nie postanowienia soborowe były złe, ale sposób ich wprowadzania.

Dziś właściwie, jeśli przypisuje się samemu Soborowi jakąś „winę”, to przede wszystkim za niejednoznaczne sformułowania w dokumentach. Sobór Watykański II w odróżnieniu od poprzednich soborów wyrażony został innym językiem. Ojcowie soborowi nie korzystali już z języka prawnego, nie posługiwali się anatemi (potępieniem fałszywych doktryn, błędnego myślenia), zrezygnowali z dyscyplinowania wiernych. Postanowiono przemówić językiem wiary, nawiązując do św. Augustyna, św. Ambrożego. Bardziej egzystencjalny język pozostawia niestety jednak dużą dowolność w interpretacji. Jak się dziś okazuje, z perspektywy pięćdziesięciu lat, zamiar ojców soborowych został niejednokrotnie źle odczytany przez ludzi, którzy mieli zbyt wielką chęć reformowania (liturgii, dyscypliny, nauczania soborowego). Czasami także reforma Kościoła padała

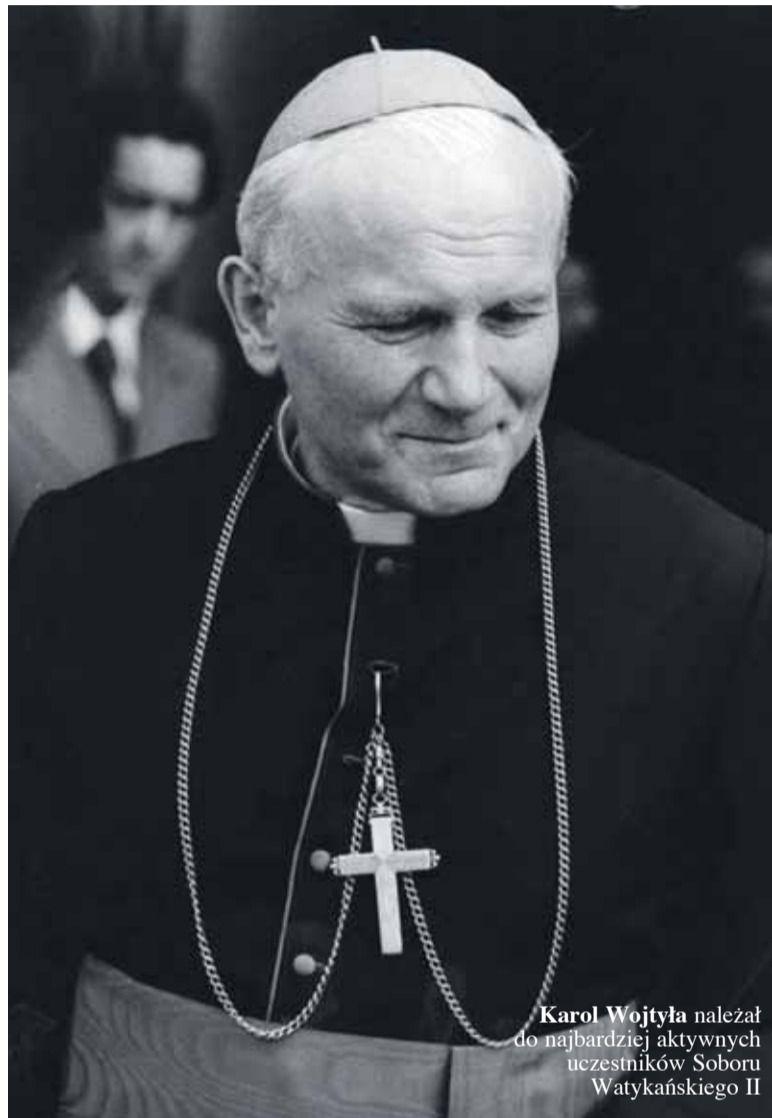
ofiara zbyt dobrego dostosowania się do współczesnej mentalności, czyli mentalności człowieka zlaicyzowanego. Efekt był taki, że zamiast zanieść współczesnemu zlaicyzowanemu człowiekowi treść Dobrej Nowiny głoszonej jednym językiem, w wielu strukturach kościelnych to sam Kościół pozwolił się bardziej zlaicyzować, czego skutki widzimy, zwłaszcza w Europie Zachodniej, gdzie przemiany następowały zbyt gwałtownie i w sposób zbyt entuzjastyczny, a więc mało przemyślany.

Czy właśnie to duże pole do interpretacji zaowocowało tym, że wiele osób powołuje się na tzw. ducha Soboru w imię dialogowania z osobami o innym światopoglądzie, w wyniku którego pojawia się wiele nadinterpretacji, a nawet wypaczenia nauki Kościoła, w kwestiach szczególnie drażliwych, dotyczących moralności, etyki seksualnej?

W historii chrześcijaństwa interwencja Boga w dzieje człowieka zazwyczaj prowokowała siły przeciwstawne Kościołowi. Kościół zawsze miał swoich wrogów. Największym z nich jest grzech i szatan, który próbuje zniekształcić ludziom przesłanie Chrystusa. Można powiedzieć, że dziś mamy do czynienia nie tylko z pewną pomyłką w interpretowaniu takich czy innych zapisów Soboru, ale że nastąpiło też pewne ubóstwienie tego tzw. ducha Soboru. Pojęcia, którym próbowano usprawiedliwić czasami działania nie mające nic wspólnego z duchem Jezusa Chrystusa, np. zlaicyzowanie się Kościoła, oderwanie wiernych od przywiązania do liturgii, przywiązania do sakramentów, zniekształcenie nauczania moralnego. Tym, co było jednak najtragiczniejszym skutkiem, było oderwanie katolików od wyznania wiary, credo, zniekształcenie albo wybiórcze potraktowanie depozytu wiary.

Rozmawiamy o takich nadinterpretacjach, które idą w kierunku relatywizowania pewnych postanowień Soboru, zwłaszcza tych dotyczących kwestii moralnych, ale przecież wypaczenia szły także w przeciwną stronę. Mamy także dość silne i liczne środowisko, które samo o sobie mówi „tradycjonalistami”.

Już w trakcie obrad zaczęły się wyłaniać dwa przeciwstawne skrzydła odniesienia do posoborowych postanowień. Pojawiła się grupa bardzo entuzjastycznie odnosząca się do Soboru, którą nazywamy reformatorami albo progresistami. Ale była także opozycja, której najbardziej rozpoznawalnym reprezentantem jest abp Marcel Lefebvre. Związane z nim środowisko odrzuciło postanowienia soborowe i kształt zreformowanej liturgii, pozostając przy tradycji i duchu epoki Piusów. W okresie posoborowym niejako zantagonizowały się pomiędzy sobą te dwa skrajne, przeciwstawne środowiska, doprowadzając do pewnego sztucznego podziału środowiska kościelnego. Dziś poduważa to pewien kryzys w Kościele, dlatego, że środowiska te mają sobie coraz mniej do powiedzenia i są coraz bardziej zmęczone dyskutowaniem. To spolaryzowanie się tych dwóch środowisk, które chcą narzucić swoją

Karol Wojtyła należał do najbardziej aktywnych uczestników Soboru Watykańskiego II

interpretację soboru, przyczynia się do utrwalania fałszywego obrazu Soboru.

Potrzebne jest szukanie tzw. trzeciej drogi?

Obydwa środowiska pozostają niezadowolone. Z jednej strony mamy niezadowolonych progresistów, którzy są przekonani, że nie udało się wprowadzić w życie tzw. ducha Soboru. Ich zdaniem Sobór zatrzymał się w połowie drogi i nie doprowadził do zamierzonych reform. Z tego powodu domagają się zwołania Soboru Watykańskiego III, który wzięłby pod uwagę, na przykład, postulaty zreformowania struktur hierarchicznych Kościoła, przedyskutowania celibatu w Kościele, etyki seksualnej, obecności osób rozwiedzionych, stosunku do pigułki antykoncepcyjnej, demokratyzacji Kościoła. Drugie środowisko także jest niezadowolone, a całą odpowiedzialnością za kryzys powstały w epoce współczesnej chce obciążyć właśnie Sobór. Proponują oni włączenie biegu wstecznego. Rozwiązaniem miałyby być powrót do epoki papieża Piusów, czyli do języka łacińskiego, pozycji klęczącej podczas przyjmowania komunii, przywrócenia uprzywilejowanej pozycji kapłana, itd. Dziś trzeba szukać drogi wyjścia. Nie jest to jednak trzecia droga, ale droga powrotu do odczytywania soboru poprzez papieża i jego (Soboru) uczestników. W moim przekonaniu takim kluczem do odczytywania Soboru jest przyjrzenie się, w jaki sposób rozumiał go i wprowadzał w życie jego aktywny uczestnik, któremu Opatrzność podarowała 27 lat rządów Kościołem ze Stolicy Piotrowej, czyli Jan Paweł II.

Jak Karol Wojtyła, już jako Jan Paweł II, zapatrywał się na postanowienia soborowe?

Jak postrzegał te wszystkie nadinterpretacje i powoływanie się na tzw. ducha soborowego?

Karol Wojtyła już w pierwszej mowie skierowanej do kolegium kardynalskiego w dzień po wyborze na Papieża zadeklarował, że chce być kontynuatorem dzieła Jana XXIII, Pawła VI, Jana Pawła I. Podziękował Bogu za to, że może spełniać swój pontyfikat wprowadzając Sobór w życie. Z zapisów uczestników obrad wiemy, że Wojtyła należał do grona najbardziej aktywnych uczestników Soboru. Brał udział w opracowaniu różnych dokumentów kościelnych, przede wszystkim słynnej konstytucji o stosunku Kościoła do świata współczesnego, „Gaudium et spes”. Był także bardzo zainteresowany wprowadzaniem soborowych postanowień w Kościele w Polsce. Jako papież dostał od Opatrzności możliwość, aby tę wizję Kościoła w stosunku do człowieka, misji kościelnej, świata, jaką zaproponował Sobór wprowadzać w życie. Myślę, że nie będzie żadnej przesady, jeśli powiem, że był to papież Jan Paweł II Wielki. Nie tylko dlatego, że przyczynił się do obalenia komunizmu na świecie, że był papieżem pielgrzymem, że podbił serca wielu ludzi. Jego wielkość polegała także na tym, że swoją osobą, życiem chrześcijańskim i sposobem sprawowania funkcji biskupa chciał pokazać, na czym polega bycie katolikiem posoborowym, chrześcijaninem odnowionym przez Ducha Świętego. Sądzę, że dziś potrzebujemy pokornego nawrócenia się do tego, co Duch Święty naprawdę chciał Kościołowi powiedzieć przez Sobór Watykański II. Dlatego trzeba wsłuchiwać się w głos Jana Pawła II, a teraz Benedykta XVI, który pokornie poszukuje głosu Boga i próbuje wydobywać go spod wielkiej warstwy ludzkiego jazgotu.